

Suvestinė redakcija nuo 2024-02-15

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-05-16, i. k. 2014-05473

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIUS

**ĮSAKYMAS
DĖL GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO VIEŠOJO MAITINIMO ĮMONĖSE TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. gegužės 15 d. Nr. B1-433
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu, atsižvelgdamas į gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir zoonozų plitimo riziką ir siekdamas užtikrinti maisto saugą viešojo maitinimo įmonėse, laikančiose gyvūnus augintinius:

1. T v i r t i n u pridedamą Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašą.

2. P a v e d u Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriams vykdyti Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašo laikymosi priežiūrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

Direktorius

Jonas Milius

PATVIRTINTA
Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos
direktoriaus 2014 m. gegužės 15 d.
įsakymu Nr. B1-433

GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO VIEŠOJO MAITINIMO ĮMONĖSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato gyvūnų augintinių (šunų, kačių, šėškų ir kt.) laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarką.

2. Aprašas taikomas kavinėms, restoranams, barams, picerijoms ir kt. įmonėms, teikiančioms viešojo maitinimo paslaugas (toliau – viešojo maitinimo įmonės), kurios lankytojų salėje laiko gyvūnus augintinius. Viešojo maitinimo įmonės, kurių maisto gaminimo vieta yra įrengta lankytojų salėje, laikyti gyvūnus augintinius lankytojų salėje gali tik gyvūnų laikymo įrangoje. Viešojo maitinimo įmonėms draudžiama laikyti gyvūnus augintinius maisto gaminimo ir sandėliavimo patalpose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-5](#), 2019-01-07, paskelbta TAR 2019-01-07, i. k. 2019-00182

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

3. Neteko galios nuo 2019-01-08

Punkto naikinimas:

Nr. [B1-5](#), 2019-01-07, paskelbta TAR 2019-01-07, i. k. 2019-00182

4. Viešojo maitinimo įmonės patalpose, kuriose laikomi gyvūnai augintiniai gali turėti tiesioginį kontaktą su lankytojais, turi būti užtikrinta maisto sauga, įrengta karšto ir šalto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistema. Viešojo maitinimo įmonėse gali būti laikomi tik prie žmonių pripratinti gyvūnai augintiniai.

5. Rekomenduojama viešojo maitinimo įmonėms, kurios lankytojų salėje laiko gyvūnus augintinius, neleisti lankytojams atsivesti (atsinešti) gyvūnų augintinių, kurie imlūs toms pačioms gyvūnų ligoms kaip ir jų laikomi gyvūnai augintiniai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-5](#), 2019-01-07, paskelbta TAR 2019-01-07, i. k. 2019-00182

6. Vartojamos sąvokos:

6.1. **Gyvūnas augintinis** – kaip apibrėžta 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai (Gyvūnų sveikatos teisės aktas), 4 straipsnio 11 punkte.

6.2. **Maistinis gyvūnas** – gyvūnas, iš kurio gauti produktai naudojami maistui.

6.3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

7. Prie įėjimo į viešojo maitinimo įmonės patalpas, kuriose laikomi gyvūnai augintiniai, matomoje vietoje turi būti įspėjamasis ženklas su užrašu, pavyzdžiui, „Čia laikomi gyvūnai augintiniai!“.

8. Viešojo maitinimo įmonės patalpose ar prie įėjimo į jas turi būti lankytojams pateikiama informacija apie saugų elgesį su gyvūnais augintiniais. Viešojo maitinimo įmonės darbuotojai turi užtikrinti, kad lankytojai laikytųsi saugaus elgesio su gyvūnais augintiniais principų.

9. Viešojo maitinimo įmonės, kurios lankytojų salėje laiko gyvūnus augintinius, privalo užtikrinti, kad gyvūnų augintinių laikymas nedarys neigiamos įtakos maisto tvarkymui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

10. Viešojo maitinimo įmonės, siekiančios laikyti gyvūnus augintinius lankytojų salėje, turi Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT) pateikti Pranešimą apie renginį (-ius) su gyvūnais, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2018 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. B1-286 „Dėl Pranešimo apie renginį (-ius) su gyvūnais formos patvirtinimo“. Šis reikalavimas nėra taikomas viešojo maitinimo įmonėms, kurios lankytojų salėje laiko šaltakraujus stuburinius gyvūnus augintinius (pvz.: akvariuminės žuvytės, vėžliai ir kt.) akvariumuose, terariumuose ar paukščius (pvz.: papūgos, kanarėlės ir kt.) narveliuose, iš kurių gyvūnų neišleidžia.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-5](#), 2019-01-07, paskelbta TAR 2019-01-07, i. k. 2019-00182

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

11. VMVT, atsižvelgdama į faktorius, galinčius turėti įtakos maisto saugai, žmonių sveikatai ar gyvūnų sveikatai ir (ar) gerovei, gali nurodyti viešojo maitinimo įmonei, lankytojų salėje laikančiai gyvūnus augintinius, užtikrinti papildomų, nei nurodyti šiame Apraše, veterinarijos reikalavimų laikymąsi ir (ar) taikyti laikinus apribojimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

II SKYRIUS

GYVŪNŲ AUGINTINIŲ LAIKYMO REIKALAVIMAI

12. Viešojo maitinimo įmonė, savo patalpose laikanti gyvūnus augintinius, turi:

12.1. užtikrinti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 6 straipsnio, 20 straipsnio 2, 5 ir 6 dalių nuostatų laikymąsi;

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

12.2. gyvūnams augintiniams sudaryti jų sveikatos ir gerovės reikalavimus atitinkančias laikymo sąlygas;

12.3. sudaryti sutartį (-is) su veterinarijos paslaugų teikėju (-ais) arba įdarbinti privatų veterinarijos gydytoją. Šis papunktis taikomas kai viešojo maitinimo įmonėje laikomi šunys, katės ar šeškai;

12.4. paskirti asmenį, atsakingą už gyvūnų augintinių priežiūrą, jų gerovės užtikrinimą ir sveikatos būklės stebėjimą (toliau – atsakingas asmuo). Jei viešojo maitinimo įmonėje atsakingas asmuo yra atsakingas ir už maisto tvarkymą, jis, siekdamas, kad jo veikla nekeltų grėsmės maisto saugai, turi imtis visų būtinų priemonių (naudoti vienkartinės pirštines, dėvėti apsauginius rūbus ir kt.). Rekomenduojama, kad viešojo maitinimo įmonėje atsakingo (-ų) asmens (-ų) tiesioginis darbas nebūtų susijęs su maisto tvarkymu (gaminimu, pateikimu ir kt.);

12.5. nedelsiant pranešti apie, jos nuomone, galimai užkrėstą, užsikrėtusį ar sergantį pasiutlige gyvūną augintinį privačiam veterinarijos gydytojui, veterinarijos paslaugų teikėjui arba teritorinei VMVT;

12.6. vykdyti kitus VMVT nurodymus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

12.7. užtikrinti, kad:

12.7.1. gyvūnai augintiniai nesidaugintų,

12.7.2. gyvūnams augintiniams prieinamoje vietoje nuolat būtų švaraus geriamojo vandens arba kad jie, atsižvelgiant į jų fiziologinius poreikius, būtų reguliariai girdomi,

12.7.3. gyvūnai augintiniai būtų šeriami (lesinami) jų poreikius atitinkančiais (tik tai gyvūnų rūšiai skirtais šerti (lesinti) saugiais pašarais (lesalais). Pašaro (lesalo) kiekis, sudėtis, forma ir pateikimas turi atitikti gyvūnų augintinių mitybos ir elgesio poreikius. Visi gyvūnai augintiniai turi gauti pašaro (lesalo) jų fiziologines reikmes atitinkančiais laiko tarpais ir būti atjunkyti bei sugebėti savarankiškai maitintis,

12.7.4. gyvūnams augintiniams pasiekiamose vietose sąmoningai nebūtų padėtas ar kitaip prieinamas maistas. Draudžiama gyvūnus šerti (lesinti) maistu, viešojo maitinimo atliekomis ir termiškai neapdorotu gyvūniniu maistu,

12.7.5. parenkant gyvūnus augintinius laikyti grupėmis, būtų atsižvelgiama į gyvūnų augintinių tarpusavio konkurencijos galimybę. Gyvūnai augintiniai, kurie negali būti laikomi kartu (pvz., katės ir paukščiai), turi būti laikomi taip, kad neturėtų sąlyčio vieni su kitais ir, rekomenduojama, nematytų vieni kitų, išskyrus atvejus, kai gyvūnai augintiniai yra pripratinti būti kartu,

12.7.6. kačių, šėškų ir triušių laikymo įrangoje būtų įrengta vieta tuštinimuisi (kraiko dėžutės). Kraiko dėžutės negali būti laikomos viešojo maitinimo įmonės patalpoje, kuriose tvarkomas ar sandėliuojamas maistas, aptarnaujami lankytojai. Kiekvieną dieną, ryte ir vakare, turi būti valomos gyvūnų kraiko dėžutės, prireikus keičiami pakratai,

12.7.7. būtų įrengta tinkama gyvūnų augintinių poilsio vieta; joje esantys paklotai, gultai, nameliai, lizdai turi būti įrengti nuošaliau nuo šėrimo, girdymo ir tuštinimosi vietų,

12.7.8. gyvūnų augintinių laikymo įrangoje būtų įrengtas tinkamas natūralus arba dirbtinis apšvietimas; gyvūnai augintiniai nebūtų visą parą laikomi tamsoje. Jeigu naudojamas tik dirbtinis apšvietimas, rekomenduojama, kad jo trukmė atitiktų natūralaus apšvietimo trukmę ir tenkintų gyvūno augintinio fiziologinius poreikius,

12.7.9. gyvūnų augintinių laikymo įrangoje būtų įrengta gyvūnų augintinių etologinius poreikius tenkinanti įranga (pvz., kačių laikymo įrangoje turi būti nagų galandimo priemonių),

12.7.10. patalpoje, kurioje laikomi gyvūnai augintiniai, triukšmas būtų sumažinamas iki minimalaus.

III SKYRIUS GYVŪNŲ SVEIKATOS REIKALAVIMAI

13. Viešojo maitinimo įmonės patalpose gali būti laikomi tik kliniškai sveiki gyvūnai augintiniai. Sergančiam, sužeistam ar kitaip kenčiančiam gyvūnui augintiniui nedelsiant turi būti suteikiama veterinarinė pagalba. Įtariamam sergantį gyvūną nedelsiant turi būti atskiriamas nuo kitų gyvūnų ir perkeliamas gydyti į veterinarijos paslaugų teikėjo patalpas ar, suderinus su privačiu veterinarijos gydytoju, kitas tinkamas patalpas.

14. Šunys, katės ir šėškai turi:

14.1. būti paženklinti ir registruoti gyvūnų augintinių ženklinimą ir registravimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

14.2. turėti gyvūno augintinio pasą, kurio forma-nustatyta Gyvūno augintinio pasų įforminimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. B1-804 „Dėl Gyvūno augintinio pasų įforminimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 1 priede, arba Gyvūno vakcinacijos nuo pasiutligės pažymėjimą, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. B1-514 „Dėl Gyvūno vakcinacijos nuo pasiutligės pažymėjimo formos patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

14.3. būti vyresni nei 3 mėn. amžiaus, vakcinuoti nuo pasiutligės pagal vakcinos gamintojo informaciniame lapelyje pateikiamus nurodymus;

14.4. būti reguliariai dehelmintizuojami. Katėms ir šėškams ne rečiau kaip kartą per 90 d. turi būti suduodami veterinariniai vaistai nuo helmintų. Šunims ne rečiau kaip kartą per 28 d. turi būti suduodami veterinariniai vaistai, kurių sudėtyje yra veikliosios medžiagos prazikvantelio. Veterinarinius vaistus turi suduoti privatus veterinarijos gydytojas ir apie tai pažymėti Aprašo 14.2 papunktyje nurodytame dokumente;

14.5. būti reguliariai gydomi nuo išorinių parazitų veterinariniais vaistais. Specialūs antkakliai ir kitos išoriškai naudojamos fizinės priemonės (pvz., pakabukai), impregnuotos veikiančiomis parazitais (blusas ir kt.) medžiagomis, negali būti naudojami.

15. Šunys turi būti vakcinuoti nuo mėsėdžių maro, mėsėdžių virusinio enterito ir infekcinio hepatito.

16. Katės turi būti vakcinuotos nuo kalicivirozės, infekcinio rinotracheito, panleukopenijos ir leukemijos.

17. Šėškai turi būti vakcinuoti nuo mėsėdžių maro.

18. Katėms periodiškai turi būti trumpinami nagai. Siekiant sumažinti galimą ligų sukėlėjų perdavimo žmonėms per įdrėskimus riziką, rekomenduojama, kad viešojo maitinimo įmonės patalpose būtų priemonių netiesioginiam kontaktui (žaidimui) su gyvūnais augintiniais (lazdelės su virvute ir kt.).

19. Viešojo maitinimo įmonės patalpose leidžiama laikyti tik vakcinuotus gyvūnus augintinius, kuriems po atliktos vakcinacijos yra praėjęs vakcinos gamintojo informaciniame lapelyje nustatytas laikotarpis imunitetui susidaryti.

20. *Neteko galios nuo 2024-02-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Viešojo maitinimo įmonės patalpose gali būti tik žmonėms ir (ar) gyvūnams neagresyvūs gyvūnai augintiniai.

22. Nuo iš gyvūnų globos namų paimitiems ar kitiems bešeimininkiams gyvūnams augintiniams (šunims, katėms ar šėškams) atliktos vakcinacijos nuo pasiutligės dienos praėjus ne mažiau kaip 30 dienų ir likus 90 dienų iki jų laikymo viešojo maitinimo įmonėje, turi būti atliktas pasiutligės serologinis tyrimas. Patvirtintos laboratorijos išduotas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad pasiutligės neutralizuojančių antikūnų titras yra lygus arba didesnis negu 0,5 TV/ml, turi būti pridėdamas prie to gyvūno augintinio (šuns, katės ar šėško) Aprašo 14.2 papunktyje nurodyto (-ų) dokumento (-ų).

23. Siekdami užtikrinti gyvūnų augintinių atsekamumą, viešojo maitinimo įmonės turi tvarkyti priimamų, laikomų, perduodamų ir nugaišusių (nugaišintų) gyvūnų augintinių apskaitą ir nuo jų patekimo į viešojo maitinimo įmonę dienos atitinkamame žurnale ar elektroninėje laikmenoje turi registruoti šiuos duomenis:

23.1. gyvūno augintinio patekimo datą ir aplinkybes (nurodyti šaltinį (pavadinimas / vardas, pavardė ir adresas, telefonas, elektroninio pašto adresą);

23.2. gyvūno augintinio rūšį, lytį, amžių;

23.3. informaciją apie gyvūno augintinio ženklinimą (jei taikoma);

23.4. gyvūno augintinio gydymą (nurodyti gydymo datas ir privataus veterinarijos gydytojo vardą ir pavardę);

23.5. gyvūno augintinio laikytojo, kuriam perduotas gyvūnas (-ai), vardą, pavardę, adresą, kontaktinius duomenis (telefono numerį, el. pašto adresą);

23.6. nugaišusių ar nugaišintų gyvūnų augintinių skaičių, rūšį, priežastis (jei jos žinomos).

24. Siekiant išvengti užkrečiamųjų gyvūnų ligų plitimo, gyvūnų augintinių laikymo įrangą ir (ar) patalpas, kuriose laikomi ar į kurias gali laisvai patekti gyvūnai augintiniai, turi būti reguliariai valomos, plaunamos ir dezinfekuojamos. Dezinfekcijai turi būti naudojami autorizuoti veterinariniai biocidiniai produktai pagal gamintojo nurodymus. Informacija apie atliktą dezinfekciją (dezinfekcijos data ir laikas, dezinfekuotos gyvūnų augintinių laikymo įrangos / patalpos pavadinimas, dezinfekcijai naudotos priemonės) turi būti registruojama atitinkamame žurnale arba kompiuterinėje laikmenoje. Valant ir dezinfekuojant gyvūnų augintinių laikymo įrangą, joje negali būti gyvūnų augintinių.

25. Gyvūnai augintiniai gali būti perduodami kitiems gyvūnų augintinių laikytojams tik pagal gyvūnų augintinių perdavimo–priėmimo sutartį, kurios vienas egzempliorius kartu su dokumentais, susijusiais su perduodamais gyvūnais augintiniais, turi būti įteikiamas gyvūnų augintinių laikytojams.

26. VMVT, vadovaudamasi 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas), su visais pakeitimais ir Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2015 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. B1-59 „Dėl Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“, ir siekdama nustatyti, kaip įgyvendinamos Aprašo nuostatos, kontroliuoja viešojo maitinimo įmones, lankytojų salėje laikančias gyvūnus augintinius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

27. Viešojo maitinimo įmonės, pažeidusios Aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

28. VMVT sprendimai, kontroliuojančių pareigūnų veiksmai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

Pakeitimai:

1.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-5](#), 2019-01-07, paskelbta TAR 2019-01-07, i. k. 2019-00182

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. B1-433 „Dėl Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-812](#), 2023-12-05, paskelbta TAR 2023-12-05, i. k. 2023-23549

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. B1-433 „Dėl Gyvūnų augintinių laikymo viešojo maitinimo įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo